

De man die alles weer heel maakte

Giovanni Goedemondt (1948-2016), bouwer en technet, repareerde in Amsterdam vele, vele fietsen en andere zaken. Met behoud van uitkering.

In een enkele alinea somt de website van Smerig de essentie perfect op: „Fietsenwerkplaats Smerig wordt gerund door een collectief van twee vrouwen en vijf mannen. Al ruim 25 jaar repareren we fietsen en bouwen we wrakken om tot goede stadsfietsen. We werken vrijwillig en dus betaalbaar, omdat we er plezier in hebben en omdat we mensen uit de auto en de auto's uit de buurt willen houden. De fietstechniek hebben we, al doende, bij Smerig geleerd.”

Collectief, vóór de fiets en tegen de auto, vrijwilligerswerk, al doende leren - een staalkaart van de kleine economie uit de jaren 70.

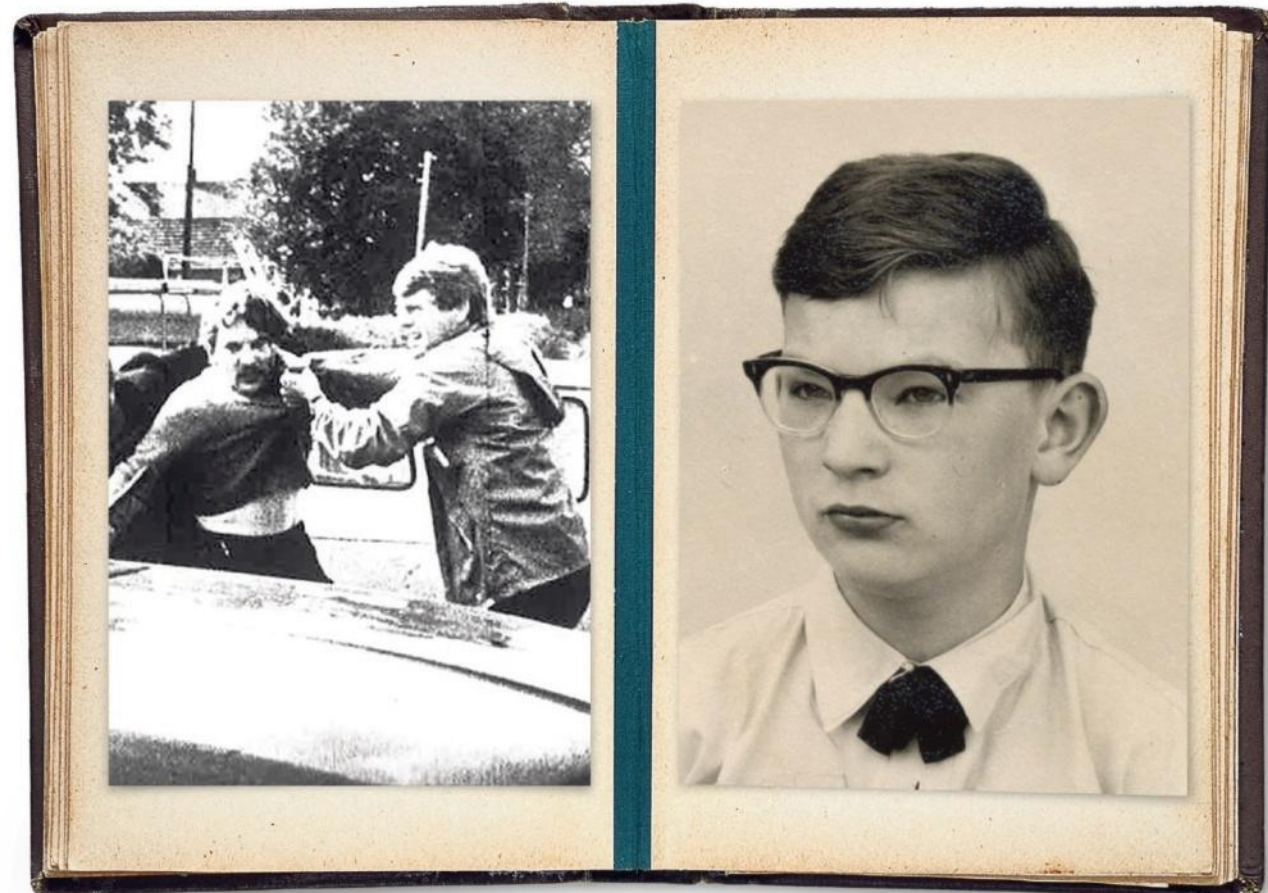
Giovanni Goedemondt was dertig jaar lang de spil van Smerig, en van verschillende vergelijkbare initiatieven zoals het Repair Café, waar alles kon worden gerepareerd. Goedemondt was een technet, een klusser, een bouwer. Hij studeerde elektrotechniek in Delft, sjeesde en trok in 1974 naar Amsterdam, een plaats en een tijd waarin collectiefjes (pardon: kollektiefjes) welig tierden.

In de oude volksbuurten waren huizen verkrot en speculeerden huisjesmelkers met grond. Krakkers trokken erheen, op zoek naar woonruimte. Het was allemaal houtje-touwtje en dus waren bouwers onmisbaar. Hens van de Wetering kraakte met een groep een pand in de Nieuwe Uilenburgerstraat en ontmoette zo Giovanni Goedemondt, die daar (illegaal) elektra en waterleidingen aanlegde, hoewel hij zelf niet in de Uilenburcht woonde.

Typisch Giovanni, zegt Sabine Jansen: eerst anderen helpen, dan pas zichzelf. „Hij moet voor tientallen mensen douches hebben aangelegd, maar zijn eigen badkamer was nog altijd niet af toen hij overleed.”

Sabine Jansen loopt door de fietsenmakerij in De Fabriek, het oude kraakcomplex met tien bedrijfjes, negen bewoners en een theater, waar Giovanni Goedemondt „elke spijker, elke leiding, elk hoekje kende”. Zij is zelf lang zo handig niet als Goedemondt, maar ze werkt er met evenveel plezier. „De klant is hier geen koning”, zegt Jansen. „Wij laten ons niet opjagen. Wij zijn vrijwilligers. Het moet wel leuk blijven.”

In 1980 werd het panden aan de Van Ostadestraat 233 gekraakt. In 1983 sloten de krakers een overeenkomst met de gemeente waarbij ze voor dertig jaar erfpacht zouden betalen. Toen de overeenkomst afliep, drie jaar geleden, wilde de

In 1981 werd kraker **Giovanni Goedemondt** gearresteerd (links) bij een demonstratie tegen kernenergie.

NECROLOGIE

Levens

Op deze pagina publiceert NRC Handelsblad elk week-einde twee levensbeschrijvingen van mensen die recent zijn overleden. Het kan gaan om bekende of onbekende mensen, uit binnen- of buitenland; om mensen die zich verdienen hebben gemaakt voor de maatschappij of mensen die op een andere manier zijn opgevallen. Suggesties voor de rubriek zijn welkom op necrologie@nrc.nl.

gemeente het theater verhuizen en de grond benutten voor veel profijtelijker luxeprojecten. Uiteindelijk hebben de pandgebruikers deze plannen weten te voorkomen via een rechtszaak tegen de gemeente. Binnenkort verwachten ze een nieuwe overeenkomst te sluiten.

Wij laten ons niet opjagen. Het moet wel leuk blijven

Jansen doet de zijdeur open en toont de loods die Goedemondt volstouwde met spullen waarvan hij dacht dat mensen die nog eens zouden kunnen gebruiken. Jansen: „Toen mijn deurbel stuk was, liet hij me er twintig zien die ik kon gebruiken.” Giovanni Goedemondt werd in 1948 geboren in Vierakker, ten zuiden van Zutphen, in een onderwijzersgezin van acht

kinderen. Alle andere kinderen hebben oer-Nederlandse namen als Trees en Frans, zegt jongere zus Annemarie. Volgens haar heette Giovanni Giovanni omdat de pastoor net terug was van een studiereis naar Italië en deze naam suggereerde. „Met die naam was hij een buitenbeentje, en met zijn gedrag ook. Hij was rebels. Wij zijn allemaal getrouwd, met kinderen. Hij is altijd vrijgezel gebleven. En ondanks dat wij heel innig waren, was hij misschien wel een beetje eenzaam.”

Daar ben ik het dus niet mee eens, zegt Sabine Jansen. „Hij verbond mensen en daar genoot hij van.” Hij was een echte onderwijzer, zegt Jeroen Fles in de fietsenmakerij. „Op vrijdag komen mensen hier knutselen aan hun eigen fiets; ze betalen alleen materiaal- en werkplaatskosten. Wij helpen. Giovanni was dan veel geduldiger dan ik.” In 1981, toen Goedemondt met onder anderen Hens van de Wetering protesteerde bij de kerncentrale in Dodewaard, werd

hij gearresteerd. „Heftig”, zegt Van de Wetering. „De agenten zetten een pistool tegen zijn hoofd.” Goedemondt kreeg enkele weken celstraf. „Hij had zich verzet tegen zijn arrestatie, maar verzette zich ook tegen zijn vrijlating”, zegt Jansen. „Hij had in de gevangenis namelijk een telefooncentrale verbeterd en die was nog niet af.”

Op maandag 5 september overleed Giovanni Goedemondt in het ziekenhuis nadat hij was getroffen door een herseninfarct en een hartinfarct. Een week later werd afscheid genomen in het Van Ostadetheater. Bakker Kaan Yer van om de hoek had voor de honderden bezoekers oogappeltjes gebakken, deegschelpen gevuld met appel en kaneelsuiker onder een dekje van gelei. Tot slot werd Giovanni Goedemondt in zijn van gerecycleerd hout gemaakte doods-kist op een bakfiets gezet en aan het hoofd van een grote stoet fietsers naar Zorgvlied gereden.

Bas Blokker